

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

III. Quia est Lumen omnium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

im posset facere Deus: majorem matrem quam Matrem Dei non posset facere Deus. *Proclus Archiep. Constantinop. apud Damasc. de Trifagio.* Nihil in mundo cum Dei Genitrice Maria comparandum est: res omnes conditas ô homo cogitatione peragra, ac perspice, an quidquam sit quod S. Dei Gentricem æquet, aut superet, terram undique lustrâ, mare circumspice, aërem investiga, homines animo perscrutare, virtutes omnes ab oculorum sensu remotas cogitatione complectere, ac vide, an in omnibus rebus conditis sit ejusmodi miraculum, ac Maria. *Anthon. de excell. Virg. cap. 2.* Hoc solum de S. Virg. prædicari, quod Mater Dei est, excedit omnem altitudinem quæ post Deum dici vel cogitari potest, & altissimum quid habet ad contemplandum, & ruminandum mens humana. *Bern. serm. 4. super Missus.* Quid est, & virtus altissimi obumbrabit tibi, qui potest capere capere, quis enim exceptâ fortassis illâ, quæ hoc sola in se felicissime meruit experiri, intellectu capere, ratione discernere possit? *Petrus Cellensis lib. de Panibus cap. 22.* Et quid amplius Virgini assignare possumus Divini muneris, & honoris, quam ut quod verum est fateamur, Gentricem eam Dei esse & hominis, infra hoc dicitur, quidquid in ejus commendationem assertur. *Emm. Paleol. Imper. orat. de dormit. B.V.* Te immaculatam ubi Dei Matrem appellaverimus, omnia comprehendimus, quæcunque ad nectendas laudes spectant. Nam cum multis usque amplissimis abundes titulis, qui Dei te Matrem dixit, laudationi imposuit coronam: Hæc enim revera est summa encomiorum, quæcunque non modò lingua hominum, sed ipsorum quoque de te proferant Angelorum.

3. Quia est Lumen omnium.

Idem Bern. Ecclesie Græcæ habeo 7. Martij, quæ ita Virginem veneratur. Salve quæ es Solis inaccessi Vehiculû, & radiorû loco ipsummet Solem emitis cunctarum mentium captu majorem! Salve Mens Divinorum igniû sublimibus velis excubijs fulgens! Salve Splendor, qui scintillas ut fulgur, unâque totum terrarum orbem illustras! Splendor aureis rutilans radijs! Splendor omni genere vestitatum decore, cujus nobis exoriens lumen occasum non habet. Simile affect. *Epiph. serm. de laud. Virg.* O Candelabrum Virgineum quod illustravit tenebras involutos; Candelabrum Virgineum repellens tenebras! ô Lucem splendentem. *Idem Bern. serm. de Nativit. B.V.* Tolle corpus hoc solare quod illuminat mundum, ubi dies? tolle Mariam hanc maris stellam, maris utique magni, & spatiosæ, quid nisi caligo involvens, & densissimæ tenebræ relinquuntur. *Bern. serm. spec. B.V.*

cap. 3. Maria est Illuminatrix plurimorum per exempla lucidissimæ vitæ suæ, ipsa est cuius vita gloriosa lucem dedit sæculo, ipsa cuius vita inclyta illustrat Ecclesias: ipsa enim Lucerna est Ecclesiæ ad hoc illuminata à Deo, ut per ipsam contra tenebras mundi illuminaretur Ecclesia. *Rich. à S. Laur. lib. 1. de laud. Virg. cap. 3.* Ipsa illuminat Ecclesiam militantem, signatam per arcam Noe, quam illuminat Fenestra cristallina, quæ figurat Mariam, *S. Method. orat. bipap.* Fidelium Fax vocabatur. *Joann. 9.* Christus cæcum curavit, & misit ad natatoriam Siloe, quod interpretatur missus, ita ad Virginis illud, missus est Angelus &c. pro lumine remittit. *Richard. à S. Laur. lib. 9. de laud. Virg.* Maria designata per natatoriam Siloe, ad quam missus est cæcus natus lavare oculos suos, ut illuminaretur: ipsa enim dicitur Illuminatrix, & hoc nomen suum interpretatur in nobis. *Bern. serm. 1. de Assumpt.* Mariæ presentia totus illustratur orbis, adeo ut ipsa jam coelestis patria, clarius rutilet Virgineæ lampadis irradiata fulgore. *Alb. M. in Lucam 1.* Maria interpretatur Illuminatrix, si ergo es circumdatus tenebris, & abscondita est tibi via tua *Job. 3.* Respice Illuminatricem, nomina Mariam. De Illuminatrice habes *Apoc. 12.* ubi apparet in cælo Mulier amicta Sole, & luna sub pedibus ejus. *Greg. Tbaumat. serm. de Annunt.* Ave gratiâ plena, Fons lucis qui cunctos in ipsam credentes illuminat: *Method. hom. de Purif.* Te SSma Virgo tanquam Die clarissima mundo affulgente, justitiæ quæ Solem illum producente, odiosus tenebrarum horror depulsus est, niverusque terrarum orbis veritatis purissimæ luce est pertusus. *Leo hom. 7. in Annunt.* Salve Lucerna ex qua Splendor Patris elucescens, cum mundum Genitori dedicasset in templum, eundem cognitionis suæ lumine illustravit. *Leo Sapiens hom. de dormit. Deip.* appellat Virginem perpetuo lumine collustratum Candelabrum lucens. *Hermannus Contractus prosa in Salve Regina.* Ave maris Stella in lucem Gentium Maria Divinitus orta: euge Dei Porta quæ non aperta, veritatis Lumen ipsum Solem justitiæ indutum carne ducis in orbem. *S. Anastasius Sinaita lib. 1. hex.* Adam non fuit deceptus sicut dicit Apostolus: Eva autem decepta, cum à tenebricosi, & obscuri serpentis dominatu oppressum esset, & defecisset ejus lumen: ejus tamen luminis defectum restituit Lux vera, quæ ex ipsa processit, ex secunda inquam Eva Christus tanquam ex quapiam luna, Luna Maria quæ nunquam minuta aut defecit, aut privata fuit essentiali lumine, nempe suâ Virginitate. *S. Odilo in hymno Virginem Sanctam de Nativ. B.V.* Sidus inclytum vocat, illustrans omne sæculum, per quod dies & tempora assument vitæ lumina. *S. Theodor: Studita ode 5. Canonis pro Sanctis imaginibus* appellat Deiparam Luccernarium auro exornatum, quod lumen intellectuale mundo peperit, & tenebras

brosam nebulam dissipavit. *S. Germanus Constantinus orat. in Nativitate Virginis.*
 Ave gratiâ plena, gaude illuminata, per quam tenebræ pulsæ, lux introducta.
Hesichius Jerosol. hom. 2. vocat Virginem Lucernam oris expertem, quæ à se ipsa
 jugiter ardeat. *Albert. M. in Bibl. Marianis ex Genes.* Fiat lux id est Maria generetur
 appellavitque lucem diem, id est Mariam, hoc nomen ei est in æternum, ipsa enim
 optimè Dies dicitur, Eva nox. Et ex parabolis: *Necdum erant abyssi*, id est demones,
 vel abyssi miseræ & peccati, & ego jam concepta eram, scilicet in præsen-
 tia, & prædestinatione Dei, ut exhiberem lumen contra tenebras. *S. Petr. Damiani
 serm. de Assumpt.* Est Virgo Stella matutina in medio nebulæ, quæ in cœli cardine,
 summo splendore coruscans, orbem subditum splendidioribus radijs incolorem,
 siquidem *Mulier est amictus sole*, uti de illa intelligunt *Epiph. heresi 78.*, *Bernardus in
 serm. Signum Magnum*, *S. Aug. lib. 4. de Symbolo & alijs*: ita ut dixerit *Damiani serm. de
 Assumpt.* In illa inaccesibili luce perlucens, sic utrorumque spirituum, id est hominum
 & Angelorum hebetat dignitatem, ut in comparatione Virginis, nec possumus
 nec debeant, apparere. Ex quo docet *Richard. à S. Laur.* Sicut impossibile est de
 tenebris noctis venire ad lucem nisi mediante aurora, sic impossibile est de tenebris
 vitiorum venire ad lumen gratiæ, nisi mediante Mariâ, per quam cum jam
 inde ab ejus felicissimo Natali, tot tantique mortales de tenebris vitiorum erant,
 dulcissimam lucem aspexerunt veritatis, quidni voce quâdam voce unanimi cle-
 mitant, lumen hoc Virginale perpetim nobis lucere? Deus ad illuminationem ter-
 ræ creavit luminare majus, & minus, Mariam verò ad illuminationem mentium.
Idem lib. 2. de laud. Virg. Deus hanc lucem fecit, quando B. Virginem de tenebris
 lucere, & splendescere dixit, sed quia lux esset bona, vidit, quando per eam mundus
 tenebras illustravit, sequitur, & vidit Deus lucem, quòd esset bona. Neque nos
 tantum, sed & Angelos illustrat. Nam *Bonav. in spec. lect. 3.* Sic ergò illuminas
 Mariâ in gloria sua rutilans per omnia respicit, quia per omnes Angelos, & per
 omnes sanctos gloriæ suæ illuminationem extendit: nam Deus illuminat reclusas
 inferiora per media. Ex quo dixit *S. Thom. opusc. 8.* Convenienter nominatur
 Maria Illuminatrix in alios. Et *Bernardus tom. 1. concl. 61. artic. 1. cap. 6.* Electa
 est ut sol ad irradiandam totam multitudinem beatorum spirituum. Et *tom. 3. serm.
 .11. artic. 2. cap. 1.* Virginem recepisse fecunditatem ad generandos omnes electos,
 etiam Angelos, in aliquo gradu, gustu, & experientia Divinorum. Unde à *S. Epiph.*
 appellatur *serm. de laud. Virg.* Cœlestium hierarchiarum præclarissimum Orna-
 mentum. Et *Chrysippus Presbyter serm. de laud. Virg.* ita illam salutat. Ave Fons
 lucis omnem hominem illuminantis, ave solis Ortus, qui nullum potest ferre oc-
 calum.

casum. Et *Gerfon orat. habitâ in Concil. Constant.* Adeunda est Virgo gloriosissima, quæ sui nominis interpretatione tam Illuminata quàm Illuminatrix dicitur. Et quo lumine? prorsus lumine gratiæ, quo sic illuminata est ut dicatur in Apoc. *Mulier amica sole.* S. Thom. *Villanova conc. 1. de Annunt.* Tolle solem quid est in mundo nisi tenebræ, tolle Mariam ab Ecclesia quid restat nisi caligo? *Epiph. serm. de laud. Virg.* Præclaræ Puellæ beatum nomen interpretatur Illustrata, utpote quæ illustrata sit à Filio Dei, & cunctos usque ad terminos terræ credentes Trinitate illustravit. *Bonav. in spec.* Ipsa est cujus vita gloriosa lucem dedit sæculo, ipsa est Lucerna Ecclesiæ à Deo illuminata ad hoc, ut per ipsam à tenebris mundi illuminetur Ecclesia. Quod ante illum expressit S. *Ephrem de laud. Virg.* dum eam sic veneratur: Ave clarissima Pharas, tu Portus naufragantium tutissimus, ave Lumen lucidissimum. Et tota Ecclesia de illa dicit: *Per quam salus mundi credentibus apparuit, cujus gloriosa vita lucem dedit sæculo.* In quod recidunt quæ dixit S. *Odilo hymno de Nativ. B.V.* Sidus inclyum illuminans omne sæculum, *Jdiot. p. 14, cap. 14.* Luna nostra in nocte, Aurora in diluculo, Sol in die.

4. Quia est Domina universæ naturæ.

S. *Joan. Damasc. Men. 10. Januarij ode 9.* sic Virgini canit: Quæ procreâsti rerum conditarum Authorem, jam super omnia quæ procreata sunt principatum exerces, incomparabili dignitatis fastigio pollens, quo tu omnem naturæ modum excedis. Et tota Ecclesia *Græca 29. Januarij.* Unica est Domina orbis terrarum. *Eadem Ecclesia ibidem in Men. 27. verbis S. Damasc. orat.* Quæ super omnes rerum creatarum divitias verissimo dominatu potiris, me præ gravi paupertate oppressum, gratiæ Divinæ largitionibus dignare. Et ideo fortè Apoc. 12. *Corona in capite ejus.* Dominij rationem dat *Damascenus orat. 2. de Assumpt.* Decet Matrem ea quæ sunt Filij possidere. Ob quod S. *Ephremus orat. de B. Virgine* Benedictam Dominarum Dominam purissimam vocat. Et S. *Antoninus 4. p. lit. 15. cap. 22, parag. 9.* Imperatricem, & Monarcham mundi. Etiam Dominium in nomine agnoscitur. *Chrysol. serm. 1403.* Maria Hebræo sermone latinè Domina nuncupatur: nasci, & vocari Dominam ipsa sui germinis, id est Christi Filij fecit, & impetravit auctoritas. Et S. *Thom. opus. 8.* Meritò Angelus reveretur B. Virginem quia Mater Domini, & ideo Domina est, undè convenit hoc ei nomen Maria, quod Syrà linguâ interpretatur Domina. S. *Remigius* hoc nomen non novit, qui meritum ei non exhibet famulatum. *Damasc. lib. 4. de fide cap. 15.* Verè rerum omnium Domina est, cum